

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 302/21
15.7.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници тужиле Миње Сворцан из Београда, Булевар краља Александра 198/6, чији је пуномоћник АА, адвокат из Београда, Патриса Лумумбе 55, против тужених ББ из ..., .., ВВ из ..., .., Adria Media Group д.о.о. Београд, Влајковићева 8 и ГГ из ..., .., ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 276/16 од 31.5.2021.године, у седници већа одржаној дана 15.7.2022.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених ББ, ВВ, Adria Media Group д.о.о. Београд и ГГ и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 276/16 од 31.5.2021.године у ставу првом и четвртм изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 276/16 од 31.05.2021.године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиле АА из ... и обавезани тужени ББ из ..., ВВ из ..., Adria Media Group д.о.о. Београд и ГГ из ... да тужиле на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде права личности, угледа и части изазваних објављивањем информација и фотографија солидарно исплате износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.05.2021.године па до исплате, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиле АА из ... у делу у коме је тражила да се обавезу тужени ББ из ..., ВВ из ..., Adria Media Group д.о.о. Београд и ГГ из ... да тужиле на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреда права личности, угледа и части изазваних објављивањем информација и фотографија поред износа досуђеног ставом првим изреке пресуде, солидарно исплате додатни износ од 400.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 31.05.2021.године па до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев тужиле АА из ... у делу у коме је тражила да се обавезу тужени ББ

из ..., ВВ из ..., Adria Media Group д.о.о. Београд и ГГ из ... да објаве ову пресуду у јавном гласилу дневне новине “Курир” у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, као неоснован. Ставом четвртим изреке обавезани су тужени да тужиљи на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 107.900,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде. Ставом петим изреке одбијен је тужбени захтев тужиље у делу којим је тражено да се обавезу тужени да тужиљи на досуђени износ трошкова поступка од 107.900,00 динара солидарно исплате законску затезну камату почев од 31.05.2021.године па до извршности пресуде, као неоснован.

Против наведене пресуде, одлука садржаних у ставовима првом и четвртм изреке тужени су благовремено изјавили жалбу из свих разлога прописаних чланом 373. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужиља је одговорила на жалбу тужених.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС” број 72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужених није основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка, а предвиђене чланом 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена одлука морала укинути. Супротно наводима жалбе првостепена пресуда не садржи ни битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, пошто нема недостатака због којих се не би могла испитати. Изрека пресуде је разумљива, не противречи ни сама себи ни разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница на јасан и непротивречан начин, а недвосмислено прозилазе из изведених доказа и целокупног стања у списима.

Према утврђеном чињеничном стању у штампаном издању дневних новина “Курир” од ...године на насловној страни објављена је фотографија тужиље са ДД уз наслов “...”, наднасловом “Заскочило га, шут, болан, еротика” и поднасловом “Експорт дама ЂЂ Бгд”, воли првог човека Београда, кога је подржала у кампањи, а ни он се није бунио”. Испод фотографије тужиље је наведен текст “Секс с њом/њим кошта и до 450 евра” и “Трансвестит с надимком ЂЂ ради као експорт дама” и уоквирен текст у коме се наводи “Јел више волиш с патком или с фатомком?”. Даље је утврђено да је на ... и ... страни дневних новина објављен текст под насловом “...” и наднасловом “Хит фотка/Градоначелник Београда позира са трансвеститом”. Уз текст је објављена и фотографија тужиље са ДД, испод које је наведено “Фотке за рекламу – извесна ЂЂ Бгд, која ради као ескорт дама направила заједничке слике са ЂЂ и поставила их на Инстаграм”. Поред фотографије тужиље је уоквирен текст, обојен жутом бојом у коме се наводи “... година има ЂЂ, 150 евра кошта сат са њом”. Даље се у тексту наводи да је ... ДД позирао усред кампање са трансвеститом познатијом као ЂЂ, а да је она одмах на свој профил поставила фотографије, уз остале њене фотке са голим и бујним грудима. Текст илуструје фотографија тужиље са обанаженим грудима. У тексту се наводи да је фотографија са ... настала испред општине Звездара, а да ... није ни слутио да је поред њега заправо мушкарац са силиконским попрсјем, те да су позвали ЂЂ, која је

очигледно збуњена и уплашена поручила да не познаје ДД али да јој је била жеља да се слика са њим. Пренета је и како се наводи ДД изјава у којој каже: “Нема шта да се коментарише та слика. Не познајемо се. То је било за предизборну кампању испред општине Звездара. Случајно сам га срела. Зашто се не бих сликала са нашим ..? Никада се нисам сликала ни са једним политичарем, нити их познајем, политика ме не занима”, уз констатацију аутора текста да је на питање да ли јој свиђа ДД, ЂЂ спустила слушалицу. Даље се наводи да је одмах избрисала фотографије са ЂЂ са свог профила, а одмах је након разговора редакцију позвала ЂЂ пријатељица која није хтела да се представи, већ се распитивала зашто су контактирали ЂЂ и какве она има везе са ДД. Даље се наводи да је ЂЂ позната као ексорт дама, која осим што своје атрибуте показује на друштвеним мрежама има и свој “бук” са ценовником услуга на сајту продавачице љубави и да један сат проведен с њом кошта 150 евра, за 2 сата 300 евра, док за 3 сата иде и на 450 евра и да и опису њеног профила стоје њена висина, тежина, боје косе и очију, године, сексуална оријентација и др.

У штампаном издању дневних новина “Курир” дана ...године у оквиру текста “...”, објављен је уоквирен текст који илуструје фотографија тужиље са ДД у коме је наведено “Настрано”, „И ДД ухваћен са транцом”, у коме се даље наводи да је ДД слаб на трансвестите у шта их је уверила слика коју је на друштвеним мрежама поставила познат ексорт дама под псеудонимом ЂЂ, која се похвалила да је ватрени фан првог човек престонице, те да је током изборне кампање ова транца саватала ДД и сусрет с њим овековечила заједничком фотком. Парада поноса се 15.05.2016.године огласила поводом писања дневног листа “Курир” у броју одгодине под насловом “...” уз илустрацију фотографијом на којој се налази АА са ... ДД, и навела да најоштрије осуђују такво писање с обзиром да је такав текст непрофесионалан, хомофобичан и трансфобичан и да доводи у питање безбедност АА, због изложености припадника ЛГБТ заједнице бруталном насиљу услед таквог начина извештавања.

Полазећи од утврђеног да су тужени у текстовима тужиљу ословљавали речју “транца”, псеуднимом “ЂЂ” који употребљава на друштвеној мрежи Инстранграм, указујући да је ексорт дама, наводећи и цене услуга које пружа и да су објавили фотографију тужиље у друштву тадашњег градоначелника, која фотографија је преузета са тужиљиног профила на друштвеној мрежи Инстранграм и фотографију тужиље преузету са њеног сајта, на којој је тужиља обнажена до појаса, првостепени суд је закључио да су тужени тужиљу представили као трансродну особу која пружа сексуалне услуге и која те услуге наплаћује. Објављивањем њеног псеудонима тужени су повредили тужиљино право на приватност јер је наведени псеудоним објављен без сагласности тужиље, а када се узме у обзир слободан превод псеудонима “шимејл” - транс жена са мушким гениталијама и женским грудима, првостепени суд је закључио да су тужени експлицитно открили и да је тужиља трансродна особа.

Чињеница да је тужиља трансродна особа и ради као ексорт дама, је информација која је била позната уском кругу људи, тужиљиним блиским пријатељима и тужиља није имала намеру да о својој трансродности и сексуалном опредељењу обавештава ширу јавност. Тужени су објављивали наведене информација из приватног живота тужиље, њене интимне сфере без њене сагласности, иако тужиља није јавна личност, нити је реч о информацијама за који постоји оправдани интерес јавности да их зна. Тужени су у спорним текстовима објавили фотографију тужиље у друштву тадашњег и фотографију на којој је тужиља обнажена до појаса. Фотографије су преузете са тужиљиног профила на друштвеној мрежи Инстаграм и са њеног сајта, а

тужиља за објављивање ових фотографија није дала сагласност. Како тужиља није јавна личност, отварањем профила на друштвеној мрежи Инстаграм и објављивањем својих фотографија у оквиру свог профила, тужиља се није одрекла свог права на приватност, нити се постављање фотографије на друштвену мрежу или сајт може сматрати радњом којом је тужиља дала сагласност да се било ко самовољно и за било коју сврху служи њеном сликом и да је објави у медију. Тужиља је фотографију у друштву са тадашњим ... учинила доступном корисницима друштвене мреже Инстаграм, која није медиј, а објављивањем обнажене фотографије на сајту, исту је учинила доступном посетиоцима сајта. Овако објављене фотографије нису намењене за објављивање ван друштвене мреже, односно изван сајта и без сагласности тужиље фотографије нису смеле бити објављене у штампи. Неовлашћеним објављивањем тужиљиних фотографија и наведених информација из приватног живота тужиље, повређено је тужиљино право на приватност, посебно имајући у виду да у конкретном случају нису испуњени услови законских изузетака прописаних одредбом чланова 82. став 1. и 2. ЗЈИМ у којима је дозвољено објављивање личног записа, записа лика, односно информације из приватног живота, без пристанка лица на које се односи у ситуацији када је интерес јавности да се упозна са записима или таквим информацијама претеже у односу на интерес да се спречи њихово објављивање, јер интерес јавности у конкретном случају није био да се упозна са фотографијама тужиље, нити са информацијама о њеној трансродности и сексуалном опредељењу. Првостепени суд је закључио да елементарни захтев људске саосећајности налаже да се зарад сензационализма и потребе за што већим тиражом не повређују осећања људи изношењем у јавност њихових приватних фотографија. У текстовима објављеним ... године и ... године тужиља ословљава речју “транца”, а та тврдња у нашем друштву углавном има негативну конотацију, увредљиво значење и користи се као жаргонски термин за трансродне особе, због чега је објављена информација лезионо подобна да повреди част и углед тужиље. Само коришћење жаргонског термина упућује на то да тужени нису у доброј намери употребили термин “транца”. Да је циљ текста био да истакне трансродност тужиље, тужени су имали могућност да употребе друге термине који се користе у нашем језику, а не термин који уобичајено има погрдно значење. У тексту и на насловној страни објављеној ... године се наводи “Транца ухватила ДД”, “Ескорт дама ЂЂ воли првог човека Београда, кога је подржала у кампањи, а он се није бунио”, у антрфилеу текста објављеног године под насловом “...”, “...” и “...” уз указивање на везу ДД и ескорт даме ЂЂ уз употребу речи “саватала ДД”, што све представља чињеничне тврдње којим тужени указују на сексуалну и емотивну везу тужиље и тадашњег ... ДД. Употреба термина “саватала” и “ухватила” има сексуалну алузију и тужиљу представља као особу која јури ДД, што све има омаловажавајући призив. При томе, иако је уредница у свом исказу навела да се наводи “Јел више волиш са патком или са фантомком?” односе се на ДД, по оцени суда они су уско повезани са тужиљом и алудирају управо на сексуалну везу између тужиље и ДД. Сам термин “настрано” означава поремећено, изопачено и указује на разврат, а објављене информације представљају неистините информације које карактер личности тужиље доводе у негативан контекст приказујући је као промискуитетну особу сумњивих моралних вредности, па је саопштавање таквих информација без дужне пажње недопустиво и лезионо подобно да повреди тужиљин углед и част.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, првостепени суд је применом одредби члана 4. став 1, 5, 9. став 1, 115. став 1. тачка 1, 79, 80, 82, 112, 114 и 117. Закона о јавном информисању и медијима - ЗЈИМ у вези одредбе члана 8. став 1. и 2. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода из члана 10. став 1. Европске

конвенције о људским правима и основним слободама, закључио да је објављивањем спорних текстова повређено право тужиље на част и углед и право на приватност објављивањем записа њеног лика и да су тужени одговорни за ту повреду имајући у виду утврђено да нису поступали са дужном новинарском пажњом.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете првостепени суд је применом одредбе члана 200. Закона о облигационим односима, имајући у виду тежину и значај објављених информација, односно укупну садржину и контекст у коме се тужиља појављује у спорним текстовима, објективне и субјективне последице настале објављивањем недозвољених и неистинитих информација, које се огледају у непријатностима које је тужиља доживљавала, њеној уплашености да излази из куће у првим данима након објављивања текста, реакцијама познаника али и непознатих људи који су јој добацивали, вређали је и претили, те притиску који тужиља и њена ужа породица због наведеног трпела, обавезао тужене да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете исплате 100.000,00 динара, сматрајући да наведени износ представља правичну новчану накнаду адекватну претрпљеној штети. На досуђени износ накнаде нематеријалне штете првостепени суд тужиљи досудио затезну камату почев од 31.5.2021. године као дана пресуђења, па до коначне исплате, применом члана 277. ЗОО. Преко досуђеног износа, до траженог износа на име накнаде штете због повреде права личности (права на приватност и повреде части и угледа) првостепени суд је захтев одбио сматрајући да је захтев превисоко постављен, те да досуђивање вишег износа не би било спојиво са природом и друштвеном сврхом правичне новчане накнаде.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно недвосмислено произлази из доказа у списима које је првостепени суд правилно оценио у складу са чланом 8. ЗПП, па наводима жалбе тужених чињенично стање није доведено у сумњу. Жалбени наводи којима тужени врше анализу изведених доказа и на свој начин интерпретирају чињенично стање се не могу прихватити. Првостепени суд је правилно применио одредбу члана 8. ЗПП, којом је прописано да суд по свом уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Суд према специфичностима конкретног случаја и резултатима доказног поступка слободно, без формалних ограничења цени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама.

По оцени Апелационог суда у Београду, правилно је првостепени суд утврдио да су објављени текстови наведене садржине са насловима и поднасловима, илустровани фотографијама тужиље, које су објављене без њеног пристанка изазвале душевни бол, услед повреде права на њену приватност и достојанство личности (част и углед). Наводи жалбе да је првостепени суд погрешно закључио да употребљена реч “транца” има увредљив карактер и негативну конотацију нису основани. Тужени су како то правилно закључује првостепени суд имали могућност да користе термин трансродна особа, да су поступали у доброј намери. По оцени овог суда текст није објављен са намером информисања јавности о легитимној теми, већ су тужени зарад сензационализма омаловажили или дискредитовали личност тужиље тако што су је учинили препознатљивом објављујући њене фотографије и информације из приватног живота. Уосталом, контекст целокупног текста објављеног ... године, као и део текста од ... године несумњиво указује на омаловажавајуће изражавање о личности тужиље. Тужени нису водили рачуна да оваквим информисањем јавности повређују осећања

тужиље изношењем у јавност њене трансродности и сексуалног опредељења (информације из приватног живота), приписујући јој неистинито везу са тадашњим ... иако је у изјави новинару пре објављивања спорних текстова изричито негирала познанство са њим и објављивањем њених фотографија (записа лика) без њеног пристанка, повредили углед, част и право на приватност тужиље.

Неосновано се жалбом указује да првостепени суд није дао разлоге о битним чињеницама и на основу чега је утврдио да су тужиљи повређени част и углед. Ради одлучивања о захтеву, првостепени суд је извршио увид у објављене текстове наведене садржине, наслове и поднаслове, који илуструју фотографије тужиље и правилно оценио изведене доказе када је закључио да је извршена индивидуализација тужиље објављивањем њеног записа лика и информација из њеног приватног живота, без њеног пристанка, да је објављена и неистинита информација о вези тужиље и тадашњег градоначелника, као и да су тужени оваквим извештавањем јавности омаловажили и несумњиво повредили право на приватност и част и углед. Осим изнетог, из исказа тужиље саслушане у својству странке првостепени суд је утврдио да је била изложена претњама, увредама и другим непријатностима услед садржине објављених текстова илустрованих њеним фотографијама и да је трпела страх због чега 15 дана након објављивања текста није смела да изађе из стана.

На правилно утврђено чињенично стање, супротно жалбеним наводима тужених првостепени суд је правилно применио материјално право, одредби члана 5, 9. став 1, 79, 80, 82, 112, 113, 114. и 117. Закона о јавном информисању и медијима (“Службени гласник РС” број 83/14, 58/15, 12/16 – аутентично тумачење) када је оценио да је тужбени захтев тужиље делимично основан.

Неосновано се жалбом указује да је првостепени суд погрешно применио материјално право и да због наведеног ни чињенично стање није правилно утврђено. Првостепени суд је правилно оценио исказе новинара, уредника дневних новина и довео их у везу са садржином објављеног текста и правилно закључио да је дужна новинарска пажња из члана 9. ЗЈИМ у конкретном случају изостала, имајући у виду да је постојала обавеза новинара и уредника да прибаве пристанак тужиље за објављивање њених фотографија и обавеза да поступају са дужном пажњом приликом објављивања наслова, подналова и надналова, као и да не објављују неистиниту информацију о вези тужиље са тадашњим градоначелником, имајући у виду садржину изјаве тужиље која датира паре објављивања текста којом је негирала везу са њим. Објављивањем спорних наслова и надналова, као и цитираних појмова тужени су одступили од изјаве тужиље и указали на одређену врсту везе тужиље и тадашњег градоначелника Београда. Употреба термина “саватала” и “ухватила” и “настрано”, управо указује на везу између тужиље и градоначелника, која се приказује као изопачена иако је тужиља у својој изјави новинарки дневних новина “Курир” пре објављивања текстова изричито негирала везу са тадашњим градоначелником. Следом наведеног, неосновано се жалбом указује да су тужени поступали са стандардом новинарске пажње примереном околностима и да тужени нису повредили тужиљино достојанство личности, нити право на приватност.

Правилно је првостепени суд одлучио о захтеву за накнаду нематеријалне штете применом одредбе члана 200. ЗОО у вези одредбе члана 232. ЗПП, када је обавезао тужене да тужиљи надокнаде нематеријалну штету у износу од 100.000,00 динара, за повреду права на приватност и повреду части и угледа. Супротно жалбеним наводима,

првостепени суд је ценио интезитет повреде права, околности под којима су фотографије тужиле објављене и да је њеним објављивањем она учињена препознатљивом ширем кругу људи и доведена у везу са ..., што представља неистиниту информацију и изложена претњама, увредама и другим непријатностима, чиме јој је угрожена безбедност. У тексту је експлицитно откривено да је тужилца трансродна особа, да ради као ескорт дама и без обзира што ове информације нису неистините, тужени су њиховим објављивањем повредили право на приватност тужилца, имајући у виду да она није јавна личност и да није реч и информацијама о којима постоји оправдан интерес јавности да их зна. Тужени су објавили и неистиниту информацију о вези тужилца са тадашњим ..., иако је у разговору са аутором текста тужилца негирала било какво познанство.

Супротно жалбеним наводима, тужилца је у тужби поднетој 25.5.2016. године, тражила да се обавезу тужени ББ новинар дневних новина “Курир”, ВВ одговорни уредник и Adria Media Group д.о.о. Београд, издавач да јој накнаде нематеријалну штету по основу претрпљених душевних болова због повреде права личности, достојанства, угледа и части изазваних објављивањем информација које су забрањене ЗЈИМ, а поднеском од 7.6.2016 године је тужбу проширила на ГГ, због текста објављеног ... године у дневним новинама “Курир” и о преиначењу је првостепени суд правилно одлучио решењем од 17.5.2017. године, када је дозволио преиначење тужбе.

Неосновано се жалбом указује да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези члана 200. став 1. ЗПП, јер је првостепени суд дозволио преиначење тужбе из поднеска од 2.10.2018. године. Поднесак тужилца примљен у првостепени суд 2.10.2018. године, предат пошти 27.9.2018. године не представља преиначење тужбе, јер нема промене истоветности захтева, повећања постојећег, нити је истикнут други захтев уз постојећи. Наведеним поднеском тужилца је уредила захтев постављен у тужби поднетој 25.5.2016. године и поднеску од 7.6.2016. године и предложила да се обавезу тужени да јој накнаде нематеријалну штету због претрпљених душевних болова услед повреде права личности, угледа и части, изазваних објављивањем увредљивих информација и фотографија што је забрањено Законом о јавном информисању и медијима. Супротно жалбеним наводима правилно је првостепени суд закључио да није реч о преиначењу тужбе како то неосновано тврде тужени, имајући у виду да је тужилца како у реферату тужбе, тако и у захтеву тражила повреду права личности, а право на приватност услед неовлашћеног објављивања фотографија преузетих са друштвене мреже и тужилиног приватног профила представља право личности. Како су спорни текстови илустровани фотографијама објављени ... године и ... године у дневним новинама “Курир” а тужилца је тужбу поднела 26.5.2016. године и преиначила 7.6.2016. године, правилно је првостепени суд закључио да је неоснован приговор неблаговремености поднете тужбе за накнаду нематеријалне штете у смислу члана 118. ЗЈИМ који прописује рок од 6 месеци у коме се може тражити судска заштита.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде, Апелациони суд у Београду је ценио и остале наводе које су тужени истакли у жалби, ако како не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари, није их посебно образлагао, сагласно члану 396. став 1. ЗПП.

Правилна је одлука о трошковима поступка, донета правилном применом одредби члана 153, 154. и 163. ЗПП.

На основу изложеног, како се жалбом тужених понављају већ истицани наводи које је првостепени суд оценио и са тим у вези дао исцрпне разлоге, Апелациони суд у Београду је одбио као неосновану жалбу тужених и потврдио првостепену пресуду у ставу првом и четвртом изреке применом члана 390. и 402. ЗПП, одлучујући као у ставу првом изреке ове пресуде.

Одлуку у ставу другом изреке, Апелациони суд у Београду је донео применом члана 153. у вези члана 165. ЗПП, имајући у виду да тужени није успео у поступку по жалби, због чега је захтев да му се накнаде трошкови другостепеног поступка одбијен .

**Председник већа-судија
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић